

Sygn. akt IC 1719/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: SSO Jerzy Habaj

Protokolant: Katarzyna Drożdż

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2014 r. w Świdnicy

sprawy z powództwa G. S.

przeciwko Spółdzielni (...) w W. w likwidacji

o uchylenie uchwały

I. uchyła uchwałę nr (...) z dnia 19 lipca 2013 r. Rady Nadzorczej Spółdzielni (...)w W.w likwidacji w sprawie wykluczenia powoda G. S.ze spółdzielni;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 397 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IC 1719/13

UZASADNIENIE

Powód G. S.wniósł o uchylenie uchwały nr (...) z dnia 19 lipca 2013 roku Rady Nadzorczej Spółdzielni (...)w likwidacji w W.przy ul. (...)w sprawie wykluczenia członka ze Spółdzielni oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Uchwałą nr (...)z dnia 9 kwietnia 2013 roku Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej zwołał Walne Zgromadzenie Spółdzielni (...) w likwidacji z siedzibą w W., wobec niedopełnienia przez likwidatora powodowej Spółdzielni tego obowiązku.

Porządek obrad obejmował m.in. przeprowadzenie głosowania w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej, podjęcie uchwały w sprawie odwołania ze stanowiska Likwidatora Spółdzielni i powołanie na stanowisko nowego Likwidatora Spółdzielni.

Dowód:

- pismo Krajowej Rady Spółdzielczej z dnia 30 stycznia 2013r. - k. 22 akt sprawy I C 1724/11 Sądu Okręgowego w Świdnicy

- odpis uchwały nr(...) Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej z dnia 9.04.2013r. - k. 20 – 21 akt sprawy I C 1724/11 Sądu Okręgowego w Świdnicy

Przed 18 maja 2013 roku wśród członków pozwanej spółdzielni powstał konflikt związany z powołaniem przez Krajową Radę Spółdzielczą likwidatora w osobie M. M., która miała zastąpić dotychczasowego likwidatora S. W.. Część członków spółdzielni była zwolennikami nowego likwidatora, a część, w tym powód, poprzedniego.

W dniu 18 maja 2013 roku odbyło się Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni (...) w likwidacji w W..

Porządek obrad obejmował czynności: otwarcia obrad przez pełnomocnika Krajowej Rady Spółdzielczej i stwierdzenie prawidłowości zwołania Walnego Zgromadzenia, uchwalenie regulaminu obrad, wybór prezydium Walnego Zgromadzenia, ustalenie składu ilościowego Rady Nadzorczej i wyboru członków tejże Rady, odwołanie ze stanowiska Likwidatora Spółdzielni i powołanie na stanowisko nowego likwidatora Spółdzielni.

Podczas obrad Walnego Zgromadzenia podjętych zostało sześć uchwał: w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Walnego Zgromadzenia (nr (...)), przyjęcia porządku obrad Walnego Zgromadzenia (nr (...)), ustalenia składu ilościowego Rady Nadzorczej na nową kadencję (nr (...)), zatwierdzenia składu osobowego nowo wybranej Rady Nadzorczej (nr (...)), odwołania ze stanowiska Likwidatora Spółdzielni (nr (...)) i powołania na stanowisko nowego Likwidatora Spółdzielni (nr (...)).

Na zgromadzeniu od początku obecnym był radca prawny J. Ż., który uczestniczył w poprzednich obradach walnego zgromadzenia jako pełnomocnik pozwanej. Na zgromadzenie w dniu 18 maja 2013 roku nie otrzymał zaproszenia, gdyż nowa likwidator oraz część członków spółdzielni uważała, że nie wypełniał on należycie swoich obowiązków. Jego obecność spotkała się ze sprzeciwem większości obecnych członków oraz likwidatora. Został on poproszony o opuszczenie sali, w której odbywały się obrady, a M. M. od tego uzależniała rozpoczęcie obrad. Żądanie to spotkało się ze zdecydowanym sprzeciwem części obecnych członków, w tym w szczególności powoda, którzy w ogóle kwestionowali uprawnienie M. M. do zwołania zgromadzenia. W związku z tym na sali obrad powstało zamieszkanie, a M. M. wezwała Policję. Funkcjonariusze po przybyciu nie podjęli jednak żadnych czynności. M. M. po około 45 minutach odstąpiła od zamiaru usunięcia radcy prawnego z sali obrad. Po tym obrady odbywały się już spokojnie, a w protokole w pkt 14 zanotowano, że „przewodniczący podziękował za (...) spokojny przebieg obrad”.

Dowód:

- zeznania świadka H. P. – k. 95 (zapis rozprawy z dnia 16 stycznia 2014 roku)
- zeznania świadka E. S. – k. 95 (zapis rozprawy z dnia 16 stycznia 2014 roku)
- zeznania świadka K. S. – k. 95 (zapis rozprawy z dnia 16 stycznia 2014 roku)
- zeznania świadka T. S. – k. 95 (zapis rozprawy z dnia 16 stycznia 2014 roku)
- protokół z obrad Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni (...) w likwidacji z/s w W.z dnia 18 maja 2013 r. - k. 41 – 46

Zgodnie z zapisami statutu Spółdzielni (...) w W. członek powinien być wykluczony ze Spółdzielni, gdy z jego winy dalsze pozostawanie w Spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami Statutu lub zasadami współzycia społecznego (§ 16 ust. 2). W szczególności wykluczenie członka może nastąpić jeżeli: świadomie szkodzi Spółdzielni lub działa wbrew jej interesom, uporczywie narusza zasady współzycia społecznego, z własnej winy nie wykonuje obowiązków określonych Statutem Spółdzielni, zachowuje się w sposób ordynarny w stosunku do członków spółdzielni lub narusza jego nietykalność cielesną, utrudnia lub uniemożliwia prowadzenie obrad Walnego Zgromadzenia lub nieodpowiednio zachowuje się w stosunku do organów Spółdzielni, stosuje krytykę członków spółdzielni w nieodpowiedniej formie opartą na pomówieniach świadomie nieprawdziwych, stosuje krytykę działalności władz Spółdzielni opartą na pomówieniach lub nieuzasadnionych plotkach zmierzających do

zdyskredytowania władz Spółdzielni, podaje nieprawdziwe dane, od których uzależniona jest korzystna dla niego decyzja Spółdzielni, świadomie nie realizuje postanowień, uchwał i decyzji władz Spółdzielni (§ 16 ust.3) Wykreślenia lub wykluczenia dokonuje Rada Nadzorcza. Podejmując uchwałę w tej sprawie Rada Nadzorcza powinna wysłuchać zainteresowanego członka. Wykreślony lub wykluczony członek ma prawo odwołać się od uchwały Rady Nadzorczej do Walnego Zgromadzenia oraz być obecny na jego obradach w części dotyczącej rozpatrzenia tego odwołania. O terminie Walnego Zgromadzenia odwołujący powinien być zawiadomiony co najmniej 7 dni przed tym terminem (§ 16 ust. 5).

Dowód:

- Statut Spółdzielni (...) w likwidacji z/s w W. - k. 52 – 60 akt sprawy I C 1724/11 Sądu Okręgowego w Świdnicy
- odpis statutu Spółdzielni (...) w W. według stanu na dzień 2 grudnia 2006 r. – k. 62 – 79

Pismem z dnia 2 lipca 2013 roku powód zawiadomiony został przez Radę Nadzorczą pozwanej o terminie posiedzenia, którego przedmiotem miało być m.in. podjęcie uchwały w sprawie wykluczenia go z członkostwa w pozwanej Spółdzielni. Termin posiedzenia wyznaczony został na dzień 19 lipca 2013 roku. W powyższym piśmie poinformowano powoda, iż w przypadku jego nieobecności decyzja w tej sprawie zostanie podjęta.

Pismem z dnia 8 lipca 2013 roku powód poinformował Radę Nadzorczą pozwanej, że nie będzie mógł wziąć udziału w powyższym posiedzeniu, gdyż w tym czasie będzie przebywał na wcześniej zaplanowanym urlopie. Powołując się na art. 24 § 4 ustawy Prawo Spółdzielcze oraz § 16 pkt 5 Statutu pozwanej wskazał, iż istnieje obowiązek jego wysłuchania i chce on z tego skorzystać. Wskazując na brak określenia formy wysłuchania, wniósł o przedstawienie mu na piśmie czynu, którego w ocenie Rady Nadzorczej miał się dopuścić, aby mógł ustosunkować się do niego na piśmie.

Dowód:

- pismo Spółdzielni (...) w likwidacji z/s w W. skierowane do powoda z dnia 2 lipca 2013 r. w przedmiocie zawiadomienia go o posiedzeniu w przedmiocie wykluczenia go z członkostwa ze spółdzielni - k. 7

Uchwałą nr (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni (...)w likwidacji z siedzibą w W.z dnia 19 lipca 2013 roku w sprawie wykluczenia członka ze spółdzielni, w wyniku głosowania jawnego jednogłośnie powód wykluczony został z pozwanej Spółdzielni.

W uzasadnieniu uchwały wskazano, iż podstawą prawną podjęcia decyzji było:

- § 16 pkt 3 lit. e) statutu spółdzielni na podstawie którego Rada Nadzorcza postanowiła wykluczyć powoda ze spółdzielni za utrudnianie prowadzenia obrad Walnego Zgromadzenia, które zostało zwołane na dzień 18 maja 2013 roku przez Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej w trybie art. 39 § 5 ustawy Prawo spółdzielcze;
- „po zapoznaniu się z dokumentacją dotyczącą sytuacji organizacyjnej, prawnej i finansowej pozwanej według stanu na dzień 30 czerwca 2013 roku, która znajduje się w procesie likwidacji od dnia 1 października 2009 roku, a także po zapoznaniu się z wyjaśnieniem członka spółdzielni sporządzonym na piśmie z datą 10 czerwca 2013 roku, który pełnił funkcję w Radzie Nadzorczej od dnia 30 czerwca 2007 roku, kolejnymi motywami, którymi kierował się organ dokonując wykluczenia są konkretne fakty zawarte w w/w dokumentacji stosowanie do § 16 pkt statutu – członek powinien być wykluczony ze spółdzielni, gdyż z jego winy i zaniechania sprzecznego z prawem dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu i zasadami współzycia społecznego”.

Dowód:

- uchwała nr (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni (...)w likwidacji z/s w W.z dnia 19 lipca 2013 r. w sprawie wykluczenia członka ze spółdzielni wraz z pismem z dnia 19 lipca 2013 r. - k. 5 – 6

Zarząd w B.(...) Biura (...)Komendy Głównej Policji prowadzi pod nadzorem Prokuratury Okręgowej wB. sygn. akt VI Ds. 18/10 śledztwo w sprawie doprowadzenia Banku (...) S.A.2 Oddział

Radę Nadzorczą. Pozwana w piśmie z dnia 2 lipca 2013 roku zawiadamiała powoda o terminie posiedzenia Rady Nadzorczej. W reakcji na powyższe G. S. w piśmie z dnia 8 lipca 2013 roku poinformował o niemożności stawiennictwa na posiedzeniu organu spółdzielni ze względu na zaplanowany urlop. W niniejszym postępowaniu powód jednak nie wykazał tej okoliczności w żaden sposób. Należało zatem przyjąć, że pozwana umożliwiła mu przedstawienie wyjaśnień zawiadamiając go o terminie posiedzenia, a powód dobrowolnie nie skorzystał z tej możliwości. Żądania powoda, aby umożliwić mu przedstawienie swoich wyjaśnień na piśmie nie ma zatem znaczenia dla oceny zasadności naruszenia powołanych uregulowań.

Zasadnymi okazały się natomiast zarzuty powoda dotyczące samej treści zaskarżonej uchwały. Wskazano w niej dwie grupy okoliczności faktycznych mających uzasadniać wykluczenie G. S. z pozwanej spółdzielni.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do okoliczności powołanych w § 1 lit a) to Rada Nadzorcza jako podstawy wykluczenia powoda wskazała § 16 pkt 2 i 3 lit. e) statutu pozwanej, zgodnie z którym członek powinien być wykluczony ze Spółdzielni, gdy z jego winy dalsze pozostawanie w Spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami Statutu lub zasadami współzycia społecznego; w szczególności wykluczenie członka może nastąpić jeżeli utrudnia lub uniemożliwia prowadzenie obrad Walnego Zgromadzenia lub nieodpowiednio zachowuje się w stosunku do organów Spółdzielni. Postanowienia statutu w tym zakresie zawierają postanowienia niedostosowane do obecnego brzmienia przepisów ustawy Prawo spółdzielcze i odpowiadają treścią brzmieniu ustawy sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2005.122.1024). W stanie prawnym obowiązującym do 21 lipca 2005 roku wykluczenie członka ze spółdzielni mogło nastąpić w wypadku, gdy z jego winy dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub zasadami współzycia społecznego. W takim przypadku wystarczyło zatem najłżejsze nawet zawinienie, aby wykluczyć członka ze spółdzielni. Powołana nowelizacja ograniczyła zatem podstawy wykluczenia określone w powołanym art. 24 § 2 do rażąco niedbałego lub umyślnego zachowania członka spółdzielni. Tak więc, aby obecnie wykluczyć członka ze spółdzielni, musi on dopuścić się najmniej rażącego niedbalstwa. Spółdzielnia w dalszym ciągu przepis ma możliwość bliższego określenia w statucie przesłanek wykluczenia, jednak musi uwzględniać wprowadzone nowelizacją ograniczenie podstaw wykluczenia członka (Prawo spółdzielcze. Komentarz do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw, LEX/el.2005).

Uwzględniając powyższe należało uznać, że w przypadku powoda nie zaszła przyczyna wskazana w § 1 lit a) zaskarżonej uchwały w postaci utrudniania prowadzenia obrad Walnego Zgromadzenia w dniu 18 maja 2013 roku. W pierwszej kolejności należy wskazać, iż pozwana w odpowiedzi na pozew zarzuciła, iż powód swoim zachowaniem świadomie działał wbrew interesom Spółdzielni, gdyż utrudniał i uniemożliwiał otwarcie i prowadzenie obrad Walnego Zgromadzenia w dniu 18 maja 2013 roku. Powyższe sprzeczne jest z podstawami wykluczenia powoda powołanymi w zaskarżonej uchwale, gdzie wskazano jedynie na „utrudnianie” prowadzenia tych obrad. Zakres kognicji sądu badającego powództwo o uchylenie uchwały w przedmiocie wykluczenia ze spółdzielni jest ograniczony do tych tylko przyczyn wykluczenia, które wyraźnie zostały wymienione w treści uchwały. Nie jest dopuszczalne formułowanie przez spółdzielnię w toku postępowania sądowego innych zarzutów które uzasadniać mają zasadność uchwały (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2001r., II CKN 916/00, LEX nr 56897, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2007r., I CSK 335/06, LEX nr 507984).

Należy wskazać, iż z protokołu z obrad Walnego Zgromadzenia Członków pozwanej Spółdzielni w punkcie 14 porządku obrad Przewodniczący Walnego Zgromadzenia podziękował uczestnikom za przybycie i spokojny przebieg obrad. Stoi to w sprzeczności z zeznaniami powołanych przez pozwaną świadków. Wszyscy zgodnie wskazywali, że obrady rozpoczęły się od nieporozumień związanych z obecnością radcy prawnego J. Ż.. Powód był jedną z kilku osób obstawających przy jego obecności w czasie obrad. Z tego względu pomiędzy likwidator nie chciała rozpocząć obrad walnego zgromadzenia. Doszło nawet do tego, że wezwała funkcjonariuszy Policji, ci jednak nie podjęli żadnych czynności. Klótnie związane z obecnością powyższej osoby trwały około 45 minut do godziny, po czym likwidator zrezygnowała z usunięcia radcy prawnego z sali obrad, które potoczyły się według ustalonego porządku. Uwzględniając powyższe należało przyjąć, iż w rzeczywistości działania powoda na obradach w dniu 18 maja 2013 roku w pewnym

stopniu prowadziły do utrudnień w ich rozpoczęciu. Zamieszanie związane z obecnością popieranego przez niego radcy prawnego, który nie został zaproszony na obrady, doprowadziło do tego, że mogły one rozpocząć się dopiero, gdy likwidator zrezygnowała z usunięcia J. Ż. z sali obrad. Należy jednak zwrócić uwagę, że ustawa Prawo spółdzielcze oraz statut pozwanej nie zawierają uregulowań zakazujących obecności w czasie obrad osób trzecich. W § 25 ust. 2 statutu wskazano tylko, że w Walnym Zgromadzeniu biorą udział wszyscy członkowie, natomiast z art. 36 § 3 ustawy Prawo spółdzielcze wynika, że członek może uczestniczyć w walnym zgromadzeniu przez pełnomocnika, jeżeli ustawa lub statut nie stanowią inaczej. Nawet jednak przyjmując, iż celem tych uregulowań jest ograniczenie osób uczestniczących w obradach tylko do członków spółdzielni, to i tak zachowanie powoda nie spełniało przesłanek z § 16 pkt 2 i 3 lit. e) interpretowanych zgodnie z art. 24 § 2 ustawy Prawo Spółdzielcze. Należało bowiem przyjąć, że utrudnianie obrad walnego zgromadzenia musiało po stronie powoda nosić znamiona umyślności, lub co najmniej rażącego niedbalstwa. W ocenie Sądu w taki sposób nie można zakwalifikować postępowania powoda. Przede wszystkim należy uwzględnić przyczyny zachowania powoda. Domagał się on obecności radcy prawnego, który do tej pory świadczył usługi prawne na rzecz pozwanej. Jak wynika ze stanowiska pozwanej niechęć do obecności tej osoby w czasie obrad wynikała z przeświadczenia co do jej działania na niekorzyść spółdzielni i tym motywowany był brak zaproszenia. Nie wskazano, aby przed rozpoczęciem obrad członkowie spółdzielni mieli zostać o tym poinformowani. Powód mógł zatem pozostawać w przeświadczeniu, nawet błędnym, że wskazany radca prawny nadal taką pomoc świadczy i nie ma przeszkód do jego uczestniczenia w obradach. Ponadto poza G. S. także inne osoby chciały, aby radca prawny uczestniczył w obradach i powód wspólnie z nimi za tym obstawał. Nie można zatem mówić o umyślności w utrudnieniu prowadzenia obrad, umyślności rozumianej w ten sposób, że powód stawiał się na nich w celu utrudnienia ich przeprowadzenia. Wskazane motywy działania wykluczają także możliwość przyjęcia rażącego niedbalstwa. Poza tym należy wskazać, iż po zakończeniu zamieszania związanego z obecnością radcy prawnego, obrady przebiegły już bez zakłóceń. Powyższe wyraźnie wskazuje na to, że intencją powoda było pozostanie radcy prawnego w czasie obrad, a nie niczym nieuzasadnione zakłócenie ich prowadzenia. Takie zachowania w ocenie Sądu nie mogą stanowić także podstawy do uznania, że dalszego pozostawania powoda w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami.

W ocenie Sądu przyczyny wykluczenia powoda wskazane w § 1 lit b) także nie uzasadniały podjęcia takiej decyzji. W zaskarżonej uchwale podstaw do wykluczenia upatruje się w pewnych faktach mających mieć odzwierciedlenie w niedookreślonej dokumentacji, a dotyczącej sytuacji organizacyjnej, prawnej i finansowej spółdzielni oraz wyjaśnieniu członka sporządzonym na piśmie z datą 10 czerwca 2013 roku. Powołany okoliczności mające uzasadniać wykluczenie nie znajdują pokrycia w przesłankach warunkujących wykluczenie, a więc rażąco niedbałego lub umyślnego zachowania spółdzielcy, które ma ponadto powodować, że dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Przede wszystkim zarzuty te ogólnikowe, nie zawierają precyzyjnego wskazania zachowania. Wykluczenie ze spółdzielni może zostać dokonane jedynie w przypadku, gdy konkretne zawinione zachowanie członka spółdzielni powoduje, że jego dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Uchwała o wykluczeniu powinna podawać ten powód. Ocena czy to zachowanie członka może stać się podstawą wykluczenia, podlega kontroli sądu. Rolą sądu zaś nie jest ocena całokształtu zachowania się i działalności członka, lecz jedynie zbadanie, czy przyczyny podane w uchwale istniały i czy wykreślenie z tych właśnie przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 czerwca 2006r., I ACa 158/06, LEX nr 217195, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 października 2010r., I ACa 441/10, LEX nr 1120133, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 października 2010r., I ACa 930/10, LEX nr 948557). Jak już wskazano zaskarżona uchwała nie spełnia tych wymagań.

Mając na uwadze powyższe okoliczności uchwała nr (...) z dnia 19 lipca 2013 roku podlegała uchyleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu zasądając od pozwanej na rzecz powoda kwotę 397 zł, w tym 200 zł tytułem zwrotu uiszczonych opłaty sądowej od pozwu,

180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz 17 zł tytułem zwrotu uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.